

Vergaderjaar 2008–2009

29 817

Sociale werkvoorziening

Nr. 42

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2009

Met deze brief voldoe ik aan het verzoek van uw Kamer om te reageren op de kanttekeningen geplaatst door de voorzitter van de commissie fundamentele herbezinning Wet sociale werkvoorziening (Wsw), de heer De Vries, bij de kabinetsreactie op het advies «*Werken naar vermogen*» van de commissie, die op 8 april a.s. door uw Kamer wordt behandeld.

De heer De Vries geeft aan dat het kabinet terughoudendheid lijkt te betrachten bij het gevolg geven aan het voorstel van de commissie om een nieuwe systematiek te introduceren voor álle mensen die niet in staat zijn om 100% van het wettelijk minimumloon te verdienen, ongeacht de uitkeringsachtergrond. De heer De Vries constateert dat het kabinet geschrokken lijkt te zijn van de opdracht aan de commissie om alle regelingen in samenhang te bezien, aangezien het erop lijkt dat het kabinet geen aanleiding ziet om extra maatregelen te treffen voor personen met een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) of de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en tevens de macro-economische effecten in beeld wil brengen van een grootschalige inzet van het instrument loondispensatie.

Daarnaast geeft de heer De Vries aan dat het kabinet minder stellig is over de door de commissie voorgestelde baangarantie voor het meest kwetsbare deel van de doelgroep en dat het kabinet de indruk wekt dat zij daarvoor alleen de groep verstaat die altijd aangewezen blijft op werken in een beschutte omgeving.

Vervolgens geeft de heer De Vries aan dat het kabinet het niet verantwoord lijkt te vinden om het voorstel van de commissie over te nemen om de loonwaardebepaling in de praktijk te laten plaats vinden en op grond daarvan vast te stellen of iemand tot de doelgroep behoort, maar ervoor kiest om een toegangstoets te ontwikkelen alvorens mensen met inzet van het instrument loondispensatie aan de slag kunnen gaan.

Tot slot geeft de heer De Vries aan dat het erop lijkt dat het kabinet de mogelijkheden voor mensen om zich vrijwillig aan te melden voor de

nieuwe systematiek wil inperken, aangezien het kabinet alleen spreekt van de noodzaak om mensen te kunnen verplichten tot werken naar vermogen.

Allereerst wil ik benadrukken dat ik de commissie zeer erkentelijk ben voor het gedegen advies dat zij heeft uitgebracht. Met dit advies geeft de commissie invulling aan de opdracht van het kabinet om een voorstel te doen om meer mensen met een beperking aan het werk te helpen bij een gelijkblijvend budget en daarbij alle regelingen in onderlinge samenhang te bezien. Het kabinet acht het advies belangwekkend omdat het zich richt op de kern van de achterliggende problematiek en de oplossing gebaseerd is op door het kabinet onderschreven beginselen. Werk boven uitkering en maatwerk kan alleen gerealiseerd worden als de werknemer en de werkgever centraal staan. Dit betekent onder meer dat zowel de partijen verantwoordelijk voor de uitvoering als de mensen zelf gestimuleerd moeten worden om te werken naar vermogen.

De oplossing van de commissie houdt een fundamentele wijziging van het stelsel van werk en inkomen in. De commissie stelt voor het re-integratiebeleid dusdanig aan te passen dat aanvullende regelingen zoals de huidige Wsw overbodig worden. Voordat een dergelijke grote stelselwijziging aan de orde kan zijn, wil het kabinet toetsen of de nieuwe systematiek die de commissie voorstelt in de praktijk kans van slagen heeft. Het kabinet neemt dan ook het advies van de commissie ter harte om onder meer pilots in gemeenten uit te voeren met de groep bijstandsgerechtigden, waarin de nieuwe belonings- en financieringssystematiek wordt toegepast. Daarnaast is het kabinet van mening dat aanvullend onderzoek nodig is naar de gevolgen voor het functioneren van de arbeidsmarkt van het grootschalig inzetten van het instrument loondispensatie, zoals verdringing. Op basis van de uitkomsten van onder andere deze pilots en voornoemd onderzoek, kunnen definitieve beleidskeuzes worden gemaakt.

Bij de uitvoering van de pilots in gemeenten met de groep bijstandsgerechtigden, waarin de nieuwe belonings- en financieringssystematiek wordt toegepast, zal bijzondere aandacht worden besteed aan de inspanningen die gemeenten plegen om de meest kwetsbare groep te laten participeren. Onder de meest kwetsbare groep verstaat het kabinet, net als de commissie, de groep mensen waarvoor geldt dat de kosten van ondersteuning en begeleiding de besparingen op de uitkering te boven gaan. In de pilots zal meer kennis ten aanzien van de omvang en de kenmerken van deze meest kwetsbare groep moeten worden vergaard, zodat er een gefundeerd oordeel kan worden geveld over de vraag of een baangarantie voor deze groep al dan niet op zijn plaats is. Ook zullen eventuele alternatieven om ervoor zorg te dragen dat deze groep in ieder geval niet buiten de boot valt, nader worden bestudeerd.

Het kabinet sluit zich aan bij het oordeel van de commissie dat de loonwaardebepaling het beste in de praktijk kan worden uitgevoerd. Daarnaast kiest het kabinet er voor om een nog nader vorm te geven toegangstoets toe te passen welke, bij wijze van filter, de afbakening van de doelgroep vooraf zal reguleren. De toegangstoets is bedoeld om onterecht gebruik van het instrument loondispensatie te voorkomen. Het instrument loondispensatie zou in eerste instantie toegankelijk moeten zijn voor personen voor wie op basis van objectieveerbare, meestal medische, criteria kan worden vastgesteld dat werken zonder structurele ondersteuning niet mogelijk is. Voor mensen voor wie dit niet relatief eenvoudig vast te stellen is, kan loondispensatie pas in beeld komen nadat alle andere re-integratie-instrumenten gericht op reguliere uitstroom zijn bezien en/of beproefd. In de pilots in gemeenten met de groep bijstandsgerechtigden,

waarin de nieuwe belonings- en financieringsystematiek wordt toegepast, zal zowel het functioneren van de loonwaardebepaling als de toegangstoets nader worden onderzocht.

Het kabinet ondersteunt het advies van de commissie daar waar het ziet op het feit dat van iedereen die een beroep doet op een vorm van inkomensondersteuning in beginsel verlangd mag worden dat hij of zij zijn of haar capaciteiten zoveel mogelijk benut. Dit laat onverlet dat het elke werkzoekende vrij staat om zich op het werkplein te melden. Hier zal vervolgens worden bezien wat de mogelijkheden voor arbeidsinschakeling zijn.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma